

Handleiding trainer: Module 4 Werk maken van je eigen praktijk

Vorbereidingen voor de trainers

In dit document staan de voorbereidingen voor de trainers om module 4 te kunnen uitvoeren. Het document bestaat uit beschrijvingen over doelstellingen, resultaten, enz. Het programma is de leidraad en bevat verwijzingen naar de slides, achtergrondinformatie en kleine theorie. Het programmaoverzicht heeft vier kolommen. De eerste kolom geeft een tijdsindicatie aan voor de verschillende onderdelen. De tweede kolom bevat een korte beschrijving van het programmaonderdeel. De eerste en tweede kolom kunnen gebruikt worden voor de communicatie met de deelnemers. De derde kolom bevat een verwijzing naar de werkvormen en slides van de PowerPoint. De vierde kolom bevat achtergrondinformatie voor de trainers. De slides hebben een onderwaterscherf met aanvullende informatie uit kolom 4.

Waartoe?

- Confronteren met behoud van relatie.
- Communicatiepatronen herkennen.

Hoe?

Het is belangrijk dat de begeleiders in het 'hier en nu' voorbeelden proberen te vinden en deze te benoemen van effectief en ineffectieve communicatie. Dit noemen wij ook wel 'confronteren met behoud van relatie'. Dit kan alleen indien er voldoende veiligheid en vertrouwen is.

Missie

Zo communiceren dat we ons werk effectiever, met meer plezier en minder eenzaam doen

Randvoorwaarden

- a. veilige groep die bij de intake volmondig ja heeft gezegd om het traject in te gaan;
- b. vertraagde tijd (mentale tijd creëren);
- c. prettige externe locatie met mogelijkheid tot rondleiding, achtergrondinformatie;
- d. met maaltijd na afloop van bijeenkomst.

Resultaat

- Eerste lijst van goede communicatie in mijn organisatie en bij mijzelf.
- Bewust zijn van communicatiepatronen die belemmeren en bevorderen en een eerste ervaring met jezelf sturen daarop.

Doelstellingen Groene Arena (lange termijn)

- Inzicht en bewustwording creëren over de problematiek van de communicatie tussen de verschillende lagen in instellingen, organisaties.
- Het zoeken van oplossingsrichtingen voor deze problematiek en dit uitproberen.
- Geen pleister voor de wond van vandaag, maar therapie om verwondingen in de toekomst te voorkomen (niet curatief maar preventief).

Doelstelling module 4

- Ervaring opdoen met diepere kenmerken van effectieve en niet effectieve communicatie op organisatieniveau.
- Ervaring opdoen met vertraagde tijd.
- Patronen herkennen in communicatieproblemen.
- Kunnen confronteren met behoud van relatie.
- Op basis van patroonherkenning handvatten hebben voor het oplossen van communicatieproblemen.

Bovenstroom

- Inzicht in communicatiesystemen op de instituten.
- Vanuit eigen, persoonlijke leerdoelen (ik-perspectief) kunnen werken op multiniveau van verschillende lagen.
- Werk maken van commitment in je organisatie en dit kunnen beschrijven op basis van concrete afspraken.

Onderstroom

- Herkennen van belang van 'onderstroom' bij communicatie.
- Vanuit herkenning van onderstroom kunnen werken aan bovenstroomactiviteiten.

Programma (de tijden zijn een indicatie)

Tijden	Programmaonderdelen	Werkvormen	Waartoe? ¹
13.00	Welkom ontvangst met koffie Mededelingen Afmeldingen Presentielijst tekenen	Slide 1, 2, 3, 4, 5 Doelstelling Groene Arena Doelstellingen module 4 Programma	
13.15	Opstarten met (persoonlijke) waardeoriëntatie	Slide 6 Waarden- en normenspel van Gerrickens spelen met locatiegroep. Werken met opdrachten die in het kaartspel als suggesties zijn gegeven. 20 minuten kaartspel en 10 minuten plenair bespreken.	Vanuit onderstroom komen naar bovenstroom. Dieper ingaan op de IJsberg. Aandacht voor persoonlijk waardeprofiel, dit benoemen. Persoonlijk waardeprofiel kunnen en willen bespreken met personen uit de verschillende lagen van de organisatie.
13.45	Terugblik huiswerkopdracht over persoonlijk leerdoel op gebied van communicatie in je eigen organisatie	Slide 7 Op locatieniveau als groep aan het werk en bespreken. 3 x 10 minuten (10 minuten pp)	Persoonlijke leerdoelen op gebied van communicatie in je eigen organisatie zijn SMART geformuleerd en op basis daarvan uitgevoerd.

¹ Dit staat als tekst toegevoegd in de onderwaterschermen bij de slides in de PowerPoint.

		<p>Logboek bespreken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe is het gesteld met jouw verlangen naar effectieve communicatie? • Welke hulp heb je gekregen en heb je nodig en ga je vragen? • Is het gelukt om te confronteren met behoud van relatie? • Noem een pareltje en tegenvaller van de afgelopen tijd m.b.t. persoonlijke communicatie <p>Plenair 10 minuten pareltjes en tegenvallers</p>	<p>Persoonlijke doelen verbinden met organisatiedoelen en bespreken hoe dit haalbaar is op locatieniveau, elkaar ondersteunen met tips voor haalbare, persoonlijke acties.</p>
14.30	Voorbeelden van effectieve en niet effectieve communicatie	<p>Slide 8 Filmpje: 'Stephan Covey' communicatie op organisatieniveau.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toelichting geven op filmpje door begeleiders. • Voorbeelden noemen van effectieve en niet effectieve communicatie. • Reacties op filmpje plenair bespreken en inventariseren. 	<p>Kijken met veranderkundige bril vanuit organisatie kan aandachtspunt zijn.</p>
15.00	Pauze	Slide 9	
15.15	Verlangen effectieve locatielocatiecommunicatie	<p>Slide 10, 11 Opdracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bespreek in drietallen (drietal van één instituut) de opmerkingen die jullie gemaakt hebben t.o.v. jullie eigen instituut. • Maak een haalbaar plan hoe jullie de problematiek van datgene wat Covey zegt zouden kunnen verbeteren op jullie instituut. • Maak een keuze wie dit plan aan de groep 	<p>90% van de werkvloer weet niet wat de visie, missie is. Op locatieniveau worden vragen bespreken. Na het filmpje van Covey de locatie_communicatie</p>

		<p>gaat presenteren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij de presentaties nodigen de begeleiders de deelnemers uit om stevige feedback te geven, zij kunnen hier ook zelf een bijdrage aan leveren. • Naar aanleiding van deze feedback worden de plannen aangepast. 	plannen aanpassen.
16.00	Verlangen effectieve individuele communicatie	<p>Slide 12, 13 Filmpje: 'Blind man, beautiful day' Reacties op het filmpje. Opdracht: in drietallen (per laag)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zouden jullie kunnen doen om de communicatie op jullie instituut effectiever te maken, bv voor de afdeling waar jullie verantwoordelijk voor zijn? <p>Plenair per groep:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noem de drie belangrijkste, nieuwe inzichten. 	<p>Begeleiding geeft korte toelichting op effectief communiceren en met name het verlangen van de onderstroom.</p> <p>Begeleiders, begeleiden het proces en doen interventies om bewustwording van eigen functioneren op dit terrein te vergroten.</p>
16.15	Ambities voor het komende half jaar	<p>Slide 14 Komend half jaar bovenstroom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat kun en wil je gaan doen op je locatie vanuit verlangen? • Waar ga je moeite voor doen? • Hoe ga je confronteren met behoud van relatie? • Wat heb je van de ander nodig om het niet van je werktafel te laten vallen? • Hoe houd je elkaar scherp? 	<ul style="list-style-type: none"> • Welke stappen ga je zetten mbt van communicatie van missie naar uitvoering? • Wat ga je doen op het terrein van effectieve communicatie? • Ieder persoon geeft aan wat hij het komende halve jaar daadwerkelijk gaat doen.
16.45	Evaluatie van de doelstelling van de dag en doelstelling Groene	<p>Slide 15 Tips en tops</p>	

	Arena Vervolgafspraken		
17.15	Rondleiding		
18.00	Diner		

Hieronder de slides die afkomstig zijn van het PowerPoint bestand bij deze module.

"De Groene Arena"

Module 4
Werk maken van je eigen praktijk.

Doelstelling - lang

- Inzicht en bewustwording van communicatie tussen lagen in de organisatie
- Oplossingsrichtingen voor communicatie problemen
- Geen plezier maar preventie van communicatieproblemen
 - Preventief ipv curatief

Doelstelling – module 4

- Bovenstroom
 - Vanuit eigen, persoonlijke leerdoelen (ik- perspectief) kunnen werken op multiniveau van verschillende lagen
 - Werk maken van commitment in je organisatie en dit kunnen beschrijven op basis van concrete afspraken
- Onderstroom
 - Vanuit herkenning van onderstroom werken aan bovenstroomactiviteiten

Missie

"Zo communiceren dat we ons werk effectiever, met meer plezier en minder eenzaam doen."

Programma voor vandaag

- Opstarten persoonlijke waardenorientatie
- Huiswerk persoonlijke leerdoel(en)
- Stephen Covey, communicatie op organisatieniveau
- Pauze
- Verlangen effectieve locactiecommunicatie
- Verlangen effectieve individuele communicatie
- Terugblik + vervolgafspraken
- Rondleiding en afsluitend diner

Opstart persoonlijke waardenorientatie

Waarden- normenspel
www.managementboek.nl
Van Peter Gerrickens en Marijke Verstege

Huiswerkopdracht

- Terugblik persoonlijke leerdoelen mbt communicatie in je eigen organisatie
- 3 x 10 minuten (10 minuten pp)
 - Logboek bespreken
 - Hoe is het gesteld met jouw verlangen naar effectieve communicatie?
 - Welke hulp heb je gekregen en heb je nodig en ga je vragen?
 - Is het gelukt om te confronteren met behoud van relatie?
 - Noem een pareltje en tegenvaller van de afgelopen tijd mbt persoonlijke communicatie
- Plenair 10 minuten
 - Pareltjes en tegenvallers

Communicatie op organisatieniveau

- Filmpje Stephen Covey
<http://www.youtube.com/watch?v=Qp4-PbEq6zk&feature=related>
- Inventariseren van effectieve en niet effectieve communicatie**

pauze

Opmerkingen n.a.v. filmpje Stephan Covey

- Inventarisatie van alle opmerkingen
- Hoe verhouden deze opmerkingen zich tot je eigen instituut
- **Opdracht:**
 - Bespreek in drietallen (drietal van één instituut) de opmerkingen die jullie gemaakt hebben t.o.v. jullie eigen instituut.
 - Maak een haalbaar plan hoe jullie de problematiek van datgene wat Covey zegt zouden kunnen verbeteren op jullie instituut.
 - Maak een keuze wie dit plan aan de groep gaat presenteren.

Drie presentaties van de gemaakte plannen

- Na iedere presentatie wordt er stevige feed back gegeven door de gehele groep
- Naar aanleiding van de feed back wordt het plan aangepast

Blind man Beautiful day

- <http://www.youtube.com/watch?v=Bf9WvEAXsIs>
- Begeleiding geeft korte toelichting op effectief communiceren

Plenaire bespreking van de ideeën van iedere groep

- Reacties op het filmpje "blind man, beautiful day"
- In drietallen (per laag)
 - Wat zouden jullie kunnen doen om de communicatie op jullie instituut effectiever te maken, bv voor de afdeling waar jullie verantwoordelijk voor zijn?
- Plenaire:
 - Per groep: Noem de drie belangrijkste, nieuwe inzichten

Ambities voor het komende half jaar

- Komend half jaar bovenstroom:
- Wat kun en wil je gaan doen op je locatie vanuit verlangen?
 - Waar ga je moeite voor doen?
 - Hoe ga je confronteren met behoud van relatie?
 - Wat heb je van de ander nodig om het niet van je werktafel te laten vallen?
 - Hoe houd je elkaar scherp?

Terugblik en vervolgspraken

- Tops
- Tips:

Trainer let op:

Communicatie in de groep:

- Lijken de communicatiesoorten op de vorige keren en zijn er kenmerken benoemd van de groep in het hier en nu?
- Heb je onderzocht of er een patroon is in de problemen rondom de communicatie?
- Heb je expliciet benoemd waarom je de werkvormen bewust heb gekozen?
- Benoem ook de patroonherkenning tussen trainers en als individuele trainer, je bent zelf model. Expliciet benoemen van parallel leerproces inhoud en (eigen) proces.
- Het hier en nu gebruiken, op het moment dat het zich voordoet in de training. Dit is moeilijk maar moeten we juist doen.
- Hoe moet je jezelf voelen als trainer om ook veilig te zijn.
- Als trainer moet je achterover kunnen zitten, dan is er flow in een groep op de onderstroom.

Onderstroom:

- Expliciet benoemen welke vormen moeten om te komen tot vertraagde tijd, dit is belangrijk om de echte onderstroom.
- De film De Mol helpt om de onderstroom te benoemen. Vragen doen er toe en dat kan zonder structuur door open vragen te stellen en te luisteren naar antwoorden die je niet kunt vermoeden.

Context:

- Context moet er zijn maar moet niet te complex zijn, context moet ook niet te wazig zijn.

Taal:

- Ontwikkelen van taal rondom communicatie, omdat communicatie soms moeilijk te benoemen is.
- Eerst divergeren dan convergeren.
- Uitspraken laten doen door de groepsleden om uit te spreken hoe de communicatie eruit ziet.
- Hoe ziet die communicatie eruit van ik-perspectief, daarop focussen, het gaat vooral om jezelf.

Verwijzingen:

- **Waarden- en normenspel**

Waarden- en normenspel.

Te verkrijgen bij www.managementboek.nl

Van Peter Gerrickens en Marijke Verstege

Spelvorm 1: persoonlijk waardenprofiel

- **'Stephan Covey'**

<http://www.youtube.com/watch?v=Qp4-PbEq6zk&feature=related>

- **Filmpje: 'Blind man, beautiful day'**

<http://www.youtube.com/watch?v=Bf9WvEAXsls>